



Leto X.

V Ljubljani, 17. januarja 1914.

Štev. 1.

Cenjenim gospodinjam

vljudno naznanjamo, da bomo pošiljali naš list izključno le na tiste naslove, od katerih smo dobili listke Kolinske cikorije v dokaz, da so dotične gospodinjne res odjemavke te kavne primesi. Katera gospodinja hoče torej prejemati naš list, naj nam pošlje vsak mesec listke Kolinske kavne primesi.

Listki naj se pošiljajo v odprtih kuvertih kot tiskovina; potem seveda ne sme biti nič drugega pisanega, kakor samo ime in naslov. Če pa je priloženo kako pismo, potem se mora frankirati kot pismo. Dogaja se nam pogostoma, da dobivamo nezadostno frankirane pošiljatve, in zato opozarjamó, da takih pošiljatev ne bomó sprejemali več, kajti poštnina zanje, ki jo moramo mi plačevati, je res previsoka.

Zakasnelost te številke naj nam cenjene gospodinje blagovoljijo oprostiti; kakor pri vseh drugih listih je tudi tu vzrok tiskarsko gibanje zadnjega meseca. V prihodnje bo »Slovenska Gospodinja« — kakor upamo — spet redno izhajala vsako tretjo soboto v mesecu.

»Slovenska Gospodinja«.

GUY DE MAUPASSANT:

Ujetniki.

Slika iz francosko-nemške vojne l. 1870/71. (Prevel dr. V. Zupan.)

Najmanjšega glasu ni bilo slišati v gozdu, le lahno šumenje snega, ki je padal na drevesa. Padal je že od poldne, droben fin prah je posipal veje in jih ovijal z ledenim mahom, pokrival liste goščav z lahko srebrno streho, razprostrl po vseh potih neskončno preprogo, mehko in belo, ki je še povečevala neizmerno tišino tega oceana dreves.

Pred vrati gozdarske hiše je mlada žena z zavihanimi rokavi cepila drva s sekiro na kameniti tnali. Bila je visoka, vitka in močna, prava hči lesóv, gozdarska hči in žena.

Iz notranjosti hiše se je zaslišal glas:

»Bertina, danes zvečer sva čisto sami, pojdi noter, noč se bliža, mogoče da se klatijo tod okoli Prusi in volkovi.«

Žena je odgovorila med tem, ko je cepila klado z velikimi máhljeji, ki so vzdigovali njena prsa, kadarkoli je vzdignila roke:

»Sem že končala, mati; takoj pridem, nič se ni treba bati, saj je še svetló.«

Potem je odnesla svoja polena v hišo in jih naravnala ob peči, šla spet ven in zaprla óknice, velikanske oknice iz hrastovega lesa in se končno vrnila in zaprla za seboj težke zapah vrat.

Njena mati, nagubana starka, ki jo je visoka starost bila napravila boječo, je predla poleg ognja.

»Nimam rada, če očeta ni doma. Dve ženski — to ni bogve kaj!«

Mlada je odgovorila: »O, jaz bi prav lahko ubila volka, pa tudi Prusa.«

In pokazala je na velik revolver, ki je visel nad ognjiščem.

Moža so ji bili uvrstili v vojsko na začetku pruskega vpada, in obe ženski sta ostali sami z očetom, starim gozdarjem Nikolajem Pichonom, ki so mu dejali Dolgin, ki se je trdovratno branil, da bi zapustil svoj dom in se umaknil v mesto.

Najbližje mesto je bilo Rethel, stara trdnjava, stoječa na skali. Meščani so bili zelo rodoljubni in so se odločili, da se postavijo sovražniku v bran, da se zapro v svoje obzidje in da vzdržé obleganje po starih tradicijah mesta.

Zahtevajte Molinsko cikorijo

Že dvakrat, pod Henrikom IV. in pod Ludvikom XIV. so se prebivalci Rethela proslavili v junaški obrambi. Tudi zdaj se proslavijo prav gotovo, bogme da, ali pa se dajo vsi sežgati v svojem zidovju.

Nakupili so torej kanonov in pušk, oborožili narodno stražo, napravili bataljone in kompanije in se vadili ves dan na Trgu orožja. Vsi, peki, kramarji, mesarji, notarji, advokati, stolarji, knjigarji, dà, celo lekarnarji so manevrirali po vrsti v določenih urah, pod zapovedništvom gospoda Lavigna, dosluženega podčastnika pri dragoncih, ko je postal trgovec, ki je vzel za ženo in dedinjo trgovine gospoda Ravandana staršega.

Zavzel je mesto vrhovnega poveljnika trdnjave, in ker so vsi mladi možje odšli k vojski, je uvrstil v svoj polk vse ostale, ki so se navduševali za odpor. Debeluhi niso hodili več po ulicah drugače, nego s telovadskim korakom, da bi se oprostili svoje maščobe in da bi dobili dolgo sapo, slabotnejši pa so nosili razna bremena, da bi si ojačili svoje mišice.

In tako so čakali na Pruse. Prusov pa ni bilo. Vendar pa niso bili daleč; kajti že dvakrat so njihove poizvedovalne čete prodrele skozi gozd do gozdarske hišice Nikolaja Pichona, nazvanega Dolgin.

Stari gozdar, ki je še tekal kakor lisica, je prišel to naznanit mestu. Namerili so kanone, toda sovražnik se ni prikazal.

Dolginovo bivališče je bilo za srednjo stražo v Avelinskem gozdu. Mož je hodil dvakrat na teden po zaloge v mesto in prinašal meščanom novic o vojni.

* * *

Tudi ta dan je bil odšel, naznanit, da se je majhen oddelek nemške pehote ustavil pri njem prejšnjega dne okoli dveh popoldne in potem skoro hipoma spet odšel. Podčastnik, ki je poveljeval, je znal francosko.

Vedno, kadar je starec tako odhajal, je jemal s seboj dva psa, dva velika ovčarska psa z levjimi žreli, iz strahu pred volkovi, ki so postajali divji, obema ženama pa je naročal, naj se dobro zapreta v hiši, kakor hitro se približa noč.

Mlada se ni bala ničesar, starka se je pa ves čas tresla in ponavljala:

»Vse to bo imelo slab konec, boš videla, da bo imelo slab konec.«

v korist Družbe sv. Cirila in Metoda!

Ta večer je bila še bolj vznemirjena, kakor po navadi:

»Ali kaj veš, kdaj se povrne oče?» je vprašala.

»O, pred enajsto ga prav gotovo ne bo. Kadar obeduje pri poveljniku, prihaja vedno bolj pozno.«

In obesila je kotel nad ogenj, da bi skuhala juho, a se je naenkrat ustavila, kajti slišala je nejasne glasove, ki so prihajali k njej po dimniku.

Zašepetala je:

»V gozdu slišim korake, najmanj sedem ali osem ljudi jih je.«

Mati je vsa preplašena ustavila prelico in zajecljala:

»Oh, moj Bog, očeta pa ni doma.« Ni še končala, ko so se vrata zatresla od močnih udarcev.

Ker se ženski nista oglasili, je zakričal močan in guturalen glas v slabi francoščini:

»Odbrite!»

Potem, ko se ni nihče oglasil, je isti glas ponovil:

»Odbrite, ali ba raspijem frata!»

Bertina je vteknila v žep svojega krila oni veliki revolver, ki je visel nad ognjiščem, nato je prislonila uho k vratom in vprašala:

»Kdo pa ste?»

Glas je odgovoril: »Mi zmo fojaški ottelek ot fčeraj.«

Žena je vprašala spet:

»Kaj pa hočete?»

»Sašel zem f kostu in davam bo njem še ot jutra s svojim ottekom. Odbrite, ali ba raspijem frata.«

Gozdarjeva žena je videla, da ni kaj izbirati, odmeknila je hitro veliki zapah, in ko je odprla težko krilo vrat, je zagledala v blede senci snegá šest mož, šest pruskih vojakov, istih, ki so bili že sinoči tu. Vprašala je v resolutnem tonu:

»Čemu prihajate sem ob tej uri?»

Podčastnik je ponovil: »Iskupil zem ze, čisto zem ze izkupil, a zbosnal sem fašo hišo. Še od jutra nizem jetel ničezar, prať tako ne moj ottelek.«

Bertina je izjavila:

»Danes zvečer sva z materjo čisto sami.«

Vojak, ki je bil videti pošten mož, je odgovoril:

»To nič ne dé. Ne storimo fam nič hutega, ambak taste nam jesti. Badamo ot lagote in udrujenosti.«

Zahtevajte Zvezdno cikorijo!

Žena je stopila na stran:

»Vstopite!« je dejala.

Vstopili so, vsi beli od snegá, čelade so jim bile kakor pokrite od spenjene smetane, da so izgledali, kakor »puserli« iz slaščičarne, bilo je videti, da so popolnoma izmučeni in onemogli.

Mlada žena je pokazala na lesene klopi ob obeh straneh velike mize,

»Sédite,« je dejala, »skuham vam juhe. V resnici ste videti obnemogli.«

Nato je zaprla zapahe pri durih.

Prillila je še vode v svoj kotel, pridala še masla in krompirja, snela nato kos slanine, ki je visela v dimniku, odrezala polovico in jo tudi dejala v juho.

Možje so sledili s pogledom vse njene kretnje in lakota jim je gledala z oči. Svoje puške in čelade so bili odložili v kot in so čakali pokorno kakor otroci v šolskih klopeh.

Mati je začela spet presti in je sem pa tja prestrašeno pogledovala na vojake, vsiljence. Ničesar družega ni bilo slišati, kakor lahno brnenje kolovrata, in prasketanje ognja in šumenje vode v kotlu, ki se je grela.

Kar naenkrat je vse pretresel čuden zvok, kakor bi kdo hripavo zatulil pred durmi, kakor tulenje zverine, zategnjeno in rezko.

Nemški podčastnik je skočil proti puškam. Gozdarjeva žena pa ga je ustavila s kretnjo roke in rekla z nasmehom:

»To so volkovi. Podobni so vam, klatijo se okoli in so vsi prestradani.«

Mož pa ni verjel in se je hotel prepričati; kakor hitro se je odprlo krilo vrat, je zagledal dve veliki, sivi zverini, kako bežita s hitrimi in dolgimi skoki. Vrnil se je in momljal: »Deka ba ne pi pil ferjel.«

In čakal je naprej, dokler ni bila večerja gotova.

Pojedli so jo hlastno, odpirali usta do ušes, da bi mogel vsak več pogoltniti, odpirali okrogle oči ob enem s čeljustmi, iz grl pa so se jim glasili zvoki kakor grgranje vode, ki teče po žlebu.

Obe ženski sta molčé gledali na velike rdeče brade, ki so se hitro premikale gor in dol; zdelo se jima je, da se krompirji pogrezajo v gibljivo runo.

Zahtevajte Holinsko cikorijo!

Ker so pa bili žejni, je žena šla v klet, da jim natoči jabolčnika. Ostala je tam dolgo časa; bila je to majhna obokana klet, ki je služila baje za časa revolucije kot ječa in tudi kot skrivališče. Prišlo se je vánjo po ozkih, zavitih stopnicah, ki so se zapirale z zaklopnimi vrati v tleh kuhinje.

Ko se je Bertina spet prikazala v kuhinji, se je smehljala, smehljala se je sama pri sebi s potuhnjenim izrazom. In podala je Nemcem vrč s pijačo.

Nato je tudi sama večerjala z materjo na drugem koncu kuhinje.

Vojaki so slednjič nehali jesti in zaspali so, vsa šestorica, okoli mize. Od trenutka do trenutka je padlo kakšno čelo na desko od mize z zamoklim udarcem, mož, ki se je tako nenadoma prebudil, se je zravnal pokonci.

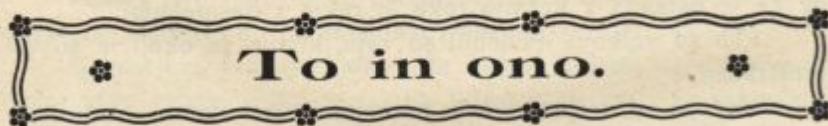
Bertina je dejala podčastniku:

»Vlezite se k ognju, za vraga, dovolj je prostora tam za vseh šest. Jaz grem gor v svojo izbo z materjo.«

In obe ženski sta odšli v prvo nadstropje. Bilo je slišati, kako zaklepata vrata in hodita nekaj časa sem ter tja; potem pa nista delali nobenega šuma več.

Prusi so se zleknili po tleh, z nogami proti ognju, glave pa so imeli na svojih zvutih plaščih, in kmalu je smrčalo vseh šest v šestih različnih tonih, visokih in globokih, nevzdržema in strašno.

(Konec prihodnjič.)



To in ono.

Različni okusi.

Bakor v vseh drugih rečeh, tako imajo tudi gledé jedi ljudje na naši širni zemlji kaj različen okus. —

Mi n. pr. nič kaj ne obrajtamo mesa od kunca (domačega zajca), Francozu je »lapin« takorekoč vsakdanja hrana; samo v Parizu povžijejo na dan 10.000 kuncev, v enem letu pa jih pojedo na vsem Francoskem osemdeset milijonov!

Mi nič kaj ne maramo jedi pripravljenih z oljem, v Italiji in v romanskih deželah zelo ljubijo olje. Mi imamo radi sveže

Zahtevajte Holinsko žitno in sladno kavo!

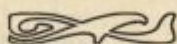
surovo maslo in olje, Špancem je ljubše, če je že nekoliko žal-tavo! — Po vsej pravici je pri nas priljubljen zrnati kavijar kot fina poslastica, Rusi imajo rajše »stisnjenega«, vdobljenega in mi jih prav nič ne zavidamo. — Prav špaso se nam zdi, da dajejo v Venezueli k obligatni čokoladi holandski sir; smiliti se nam pa morajo ubogi tkalci v krušnih gorah, ki si morejo veči-noma privoščiti k svoji slabi kavi — le krompir mesto kruha. — V severni Nemčiji se ljudem polži studijo, tu na jugu pa so prav priljubljena postna jed, na Francoskem jih pojedó vsako leto 60 do 80 milijonov. Žabje krake jedó pri nas le nekateri, Angleži pa zmerjajo Francoze, da so »frog-eaters« (žabojedci), kajti oni jedo zelo radi žabe in ne samo krakov, ampak tudi kos hrbta. V Avstraliji pa jedo celo orjaške školjke, dolge $1\frac{3}{4}$ metra, ki vagajo po pet centov.

Meso v Evropi prav radi jemo, da bi pa jedli skoro same morske prešičke, kakor v Mehiki, to bi se nam pa kaj kmalu ustavilo. Tudi jajca imamo radi, krokodilovih, ki jih jedo v Egiptu, pa bi se najbrže branili, pa pravijo da so zelo okusna. Znaná je tudi tista zgodba o kitajskem mandarínu (zdi se mi da je bil sam Li-hun-čan), ki mu je poslal nek evropski imenitnik 3 krasne pse in ki se je potem, ko jih je bil — pojedel, zanje prav cifrasto zahvalil, češ, da so bili prav dobri. Kitajec jé brez kakšnih pred-sodkov pasje meso, mi bi ga jedli pač le v sili. Mleka pa, ki se sicer pije po vsem svetu, Kitajec ne pokusi, to se mu gnusi. — Mačje pečenke gostilničarji ne devljejo na jedilni list, le pone-vedoma — tako trdijo zlobni jeziki — pojedó pri njih gostje tudi kakšnega zajca, ki je kričal, ko je bil še živ »mjav«; laške delavce pa ima naše ljudstvo menda na opravičenem sumu, da so »mačja smrt«, kamor pridejo. — Da, naše ljudstvo! Temu se tudi še danes marsikaj studi, kar jé meščan z veseljem. Tako mi je zatrjeval nek star pastir na Gorenjskem: »Rif pa že na jem, rif (rib), k so tók svnjščè!« — Ribe torej, te čedne živalice, ki so vedno v »vodni kopeli«, so mu bile »svinjske«, z največjim vžitkom pa je nedvomno povžil klobaso iz mesa od prešiča, ki je na vsak način v resnici »svinjska« žival. — Gobe sicer po deželi v bližini mesta nabirajo, a jih ne jedó sami, ampak prodajajo meščanom. Repa ali pa celo buče so samo za prešiče in za — gospodo. Malo izobraženi kmet ima sploh zelo majhen jedilni list, proti večini gosposkih (t. j. meščanskih) jedí pa hude predsodke. Tako ve marsikatera gospodinja v mestu povedati, da

Zahtevajte Holinsko cikorijo!

njena kuharica ali dekla, tega in onega, kar je gospoda pri mizi, sama ne je.

Seveda sladkosnedneži najvišjih 10.000 jedo pa še marsikaj, kar se upira vsakemu normalnemu želodcu, tako se n. pr. použije v teh krogih v Parizu na leto 5000 kuščaric in 8000 močeradov (salamandrov); ti se torej ne smejo zgražati nad Japonci, ki jim gredo posebno v slast mlade čebele, na Kitajskem pa ponekodi cenijo kot posebno poslastico mladorojene miši z medom. — Tudi tisti pri nas, ki z velikim vžitkom jedo praženo vsebino kljunačevega črevesa (»šnefov drek«) se nimajo pravice zgražati nad Perzi in Indi, ki jim je »Asa foetida« (»hudičevo govno«) začimba jedi in pijač. In baje jo v resnici rabijo tudi v fini francoski kuhinji . . .



Negovanje kože.

Če se koža po umivanju zelo sveti, je priporočati boraks, ki ga pridenemo približno eno čajevno žličico vodi za umivanje. Dalje si damo napraviti zmes iz 3 g benzoeve tinkture, 20 g žajfinega špirita, 12 g boraksa, 4 g ogljikovokislega kalija, 25 g glicerna, 150 g vode iz oranžnega cvetja, 30 g rožnate vode in 20 gramov kolonjske vode. Zvečer namažemo tista mesta, ki se svetijo, s to tekočino in jo pustimo nekaj minut na kožo delovati, potem operemo s toplo vodo.

Če se obraz preveč poti, ga umivamo z razredčenim jesihom ali pa s taninovo raztopino. Začnemo s slabimi raztopinami, pozneje jih napravimo močnejše, ker izgubé sčasoma svoj učinek.

Če ima koža na obrazu velike luknjice, moramo zvečer drgniti obraz s flanelasto brisačo namočeno v raztopini iz 100 g vode in 10 g ogljikovokislega kalija, nato jo izmijemo z mlačno vodo. Če je koža od tega zelo rdeča in preveč razdražena, delamo nato mrzle obkladke; h kalijevi raztopini pa pridenemo še vode. Zjutraj umijemo obraz z mlačno vodo brez žajfe in ga na to še oplaknemo z zmesjo iz 18 delov rožne vode, 1 dela glicerina in 1 dela kolinske vode.

Če je koža na obrazu premastna, jo umivajmo z medicinskim taninovim milom ali pa, če je to premočno, s tekočo, kalijevo glicerinovo žajfo. — Drug pomoček: Zvečer namažimo

Zahtevajte cikorijo

kožo s sledečo zmesjo: 6 g ocetove kisline, 6 g benzoe-tinkture, 6 g kafrin. špirita, 100 g vinskega cveta. Zjutraj še umijemo s kolonijsko vodo.

Če je koža hrapava, umivamo obraz z mandljevimimi otrobi ne pa z milom; vodi za umivanje pridenemo veliko žlico dobrega toaletnega jesiha. Če bi bila koža vzlic temu hrapava, jo večkrat mažimo s sledečim mazilom: 5 g lanolina, 20 g vazelina virginia, rožnega olja 2 kaplji.

Proti razpokani koži je umivanje z mehko hladno vodo in mazanje s coldcreamom, zelo dobra je voda od kumar, kuhana ali precejena.

Proti rdečim žilicam pomaga ichthyolovo milo. Koža se ne sme z brisalko drgniti, ampak le nalahko osušiti.

Za izpuščaje na koži je najboljša Lassarjeva salicilna pasta. Bolnih mest ne umivajmo z vodo, ampak odrgnimo z olivnim oljem. Vsaka domača lekarna naj bi tudi imela dva preparata iz rastline »Gamamelis virginica«, namreč »Extractum fluidum Hamamel virgin.«, ki ga denemo po priliki 15 gramov na 100 gramov vode. To je izvrstna voda za rane. In pa mazilo pripravljeno s Hamamelido (v razmerju 4 : 30). Dobi se že tudi gotovo v tubah pod imenom »Hazeline« in »Hamamelis-Salbe«. To mazilo pospešuje zacelenje ran, ki se več ne gnoje. Pomaga tudi pri hemoroidih (zlati žili). Sploh je Hamamelis izvrsten haemostaticum t. j. pomoček ki ustavlja krvavitve.



Čaj iz zdravilnih zelišč.

Pri čajih, ki jih po zimi posebno kuhamo, moramo paziti v prvi vrsti na vodo, ki jo rabimo. V trdi vodi se marsikatera zdravilna snov ne raztopi; vzeti bi morali (kakor se to v lekarni dela) pravzaprav vedno le destilirano vodo, dežnico ali snežnico. Take vode pa navadno nimamo pri roki, kadar je potreba, vodovodno vodo in studenčnico izboljšamo za naš namen na ta način, da jo poprej prekuhamo.

Z vsemi zelišči se ne ravna enako, nekatera kuhamo dolgo, druga samo polijemo s kropom in pustimo par minut »vleči«,

v korist obmejnim Slovencem!

druge pustimo »vleči« več ur. Tukaj podajamo navodila, kako se pripravljajo najnavadnejši čaji.

Od kamilic rabimo posušene cvetove. Kamilični čaj pomiri bolečine v trebuhu; tudi vpliva potilno. Napravimo ga tako, da vlijemo na $\frac{1}{2}$ dkg (1 žlica) kamilic $\frac{1}{2}$ litra vode in pustimo »vleči« 5 minut. Nekateri ljudje imajo slabo navado, da pijejo potem čaj, ko je še zelo vroč, to je hudo nespametno, ker škoduje zobem in želodcu; zadostuje, da je čaj topel.

Bezgov čaj pripravljamo tako kakor kamiličnega; vzamemo pa lahko na $\frac{1}{2}$ litra vode malo več cvetja, zvrhano žlico, do 1 dkg. Potilno kakor bezgov vpliva tudi lipov čaj in se pripravlja ravno tako.

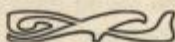
Pri čaju iz poprove méte (Pfefferminz) zadostuje $\frac{1}{2}$ dkg (mala do velika žlica) na $\frac{1}{2}$ litra vode. Pomaga zelo dobro, če ima kdo krč v želodcu ali ga po trebuhu ščiplje, seveda pomaga le, če ni kakšna nevarna bolezen, ampak je tisti le napravil kakšno napako pri jedi.

Čaj iz sladkega janeža (kópriča) se napravi ravno tako ($\frac{1}{2}$ dkg na $\frac{1}{2}$ litra vode) in pomaga, če koga napenja in mu vetrovi nagajajo. Posebno pri otrocih se veliko rabi.

Baldrijan (Valeriana) je zelo dober pomoček, ki pomiri krče, živčno razdraženost in pomaga tudi, če kdo ne more spati. Najboljši čaj se napravi, če se vlije na $\frac{1}{2}$ dkg baldrijanovih korenin $\frac{1}{3}$ litra hladne vode (mehke!) in pusti 6 do 12 ur »vleči«.

Če zob boli ali se vnamejo kakšne sluznice, je dobro izpirati in obkladati s čajem iz materine dušice, tudi iz žajbelna (kadulje). Ne smemo pa zelišč kuhati, ampak ga moramo pripraviti kakor vse poprej imenovane kot navaden poparek, $\frac{1}{2}$ dkg na $\frac{1}{2}$ litra vode.

S temi zelišči popolnoma lahko izhajamo. Nekatera zelišča, ki se tudi rabijo, pa so direktno škodljiva. Tako kuhajo ljudje n. pr. brinove jagode pri želodčnih težavah, boleznih na ledvicah i. p. Tak čaj pa včasih lahko škoduje. Tudi pelinov čaj ni tako nedolžen, ljudje ga pijejo za apetit, a pelin, če ga rabimo pogosto, je strup, ki škoduje živcem. Najodločnejše pa je treba svariti pred čajem iz kuhanih nezrelih makovih glav, nekateri so tako brezvestni, da ga dajejo majhnim otrokom, da jih pomirijo, zgodilo se je že, da so po tem čaju dojenčki zaspali za večno.



Kako ravnamo z manjšimi ranami.

Če se koža odrgne ali oguli, vzamemo prah za posipanje ran, ki ga dobimo v lekarni, posipljemo rano, denemo na to nekoliko obvezine tenčice (gaze) in obvežemo. Obveze ni treba pogosto menjati.

Če se kdo vreže, očistimo okolico rane z bencinom ali alkoholom, položimo na rano jodoformovo tenčico (gaze), nanjo pa vato in obvežemo. Majhne obveze lahko pritrdimo zelo praktično tako, da namažemo robove obvezine tenčice s t. zv. elastičnim kolodijem.

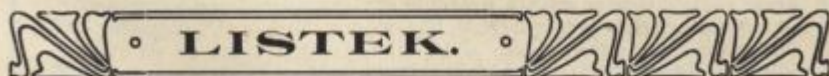
Na gnojne rane, če ne dajejo veliko gnoja, devljemo borvazelin. Če pa iz rane zelo teče, devljemo gori octovo kislino (essigsaurer Tonerde) in obvezo večkrat na dan premenimo.

Lahke opekline posipljemo takoj z ogljikovo kislino natrijom ali pa devljemo obkladke z alkoholom, tudi lahko mažemo z mlekom lanenim oljem, olivnim oljem ali rumenjacom. Rane od opeklin je najboljšje takoj namazati z borvazelinom in potem na to posipati z dermatolom. V nobeni domači lekarni naj bi tudi ne manjkala drja. Bardelebna bizmutova obveza za opekline.

Ozeblino mažemo večkrat z »ruskim balzomom proti ozeblinam«, tudi segrèt petrolej je zelo dober. Če se pa ozeblina razpokajo jo mažemo z borvazelinom ali pa z mazilom za ozeblino, ki ga dobimo v lekarni.

Tvore (ture), bule in »črva« na prstu obvezujemo z octovo kislino glino in kopljemo v vodi, ki smo ji pridejali mazanega mila (Schmierseife). Tu je pač najboljšje, da gremo čimpreje k zdravniku.

Če imamo ranice v ustih, izpirajmo usta z mlačno boračkovno vodo. Noževa špica na kozarec vode zadostuje.



Najvažnejša naloga vsake gospodinje je gospodinjstvo. In tu ona lahko mnogo koristnega napravi. Zavedna slovenska gospodinja bo gotovo gledala na to, da se v njenem gospodinjstvu rabi samo domače blago. Zato bo — ko kupuje kavni pridatek — zahtevala v trgovini samo Kolinsko kavno primes, ki jo pozna ne samo kot pristno domače blago, edino te vrste sploh, temveč tudi kot najboljšje blago te vrste, ki napravi kar najokusnejšo

kavo. — Ali ona se ne bo zadovoljila s tem, da kupuje sama Kolinsko kavno primes, temveč bo tudi izkušala vplivati pri svojih prijateljicah in znankah, ki je morda še ne rabijo, da začno kupovati ta kavni pridatek. — Slovenska gospodinja dobro ve, da velja — kakor povsod — tudi v gospodarskem življenju slovenskega naroda: »Kamen do kamna palača!« in v tem smislu deluje, in nobena stvar ji ni premalenkostna, da bi pri njej ne uveljavila gesla »Svoji k svojim!«

Zlato čistimo s sledečo raztopino: 20 gramov dvojnogljikovokisle sode (natrijevega bikarbonata), 10 gramov klorovega apna in 10 gramov kuhinjske soli raztopimo v dveh desetinkah litra vode. V to raztopino pomočimo čisto krtačo in peremo nekaj sekund dotični predmet, nato ga izmijemo dobro parkrat z vodo, posušimo v žaganju in odrgnemo s fino vato.

Srebro čistimo z zmesjo, ki jo napravimo iz kredinega prahu (Schlemmkreide) in salmijakovca. Prav majhne predmete denemo za čisto majhen čas v vrelo koncentrirano raztopino boraksa ali kalijevega luga v vodi in se jih dotaknemo s cinkovo paličico.

Nikel čistimo na ta način, da položimo predmete za 10 — 15 sekund v zmes iz 50 delov špirta in 1 dela žveplene kisline. Nato jih operemo z vodo, položimo v čist špirit in končno posušimo z mehkim platnom.

Če se je kamen nabral v kuhinjski posodi, v kotličkih za čaj i. p., ga odpravimo, če posodo izkuhamo s pepelnim ali sodovim lugom. Da se kamen sploh ne nabere, izkuhamo posodo vsake tri tedne s krompirjevimi olupki. Če se je v steklenih vrčih za vodo nabral kamen, ga raztopi solna kislina. Posodo izmijemo dobro z vodo.

Resna stvar

je ohranitev zdravja; človek lahko vsa leta svojega bivanja na zemlji ostane vesel življenja in zdrav in krepak do visoke starosti, če za odpravo nastopajočih bolečin in težkoč, provzročenih vsled prepriha, prehlajenja ali vlage, kot so n. pr. revmatične, protinske, nevralgične bolečine, glavobol, zobobol in bolečine v ušesih, šumenje v ušesih, slabe oči, tresenje telesa, krči, bolečine v hrbtu, bodenje, trganje po udih, bodljaji v ramah itd. vporablja Fellerjev lajšajoči fluid iz rastlinskih zelišč z znakmo „Elzafluid“. Učinkuje oživljajoče, osvežujoče in preprečuje kašelj, nabad, hripavost, bolečine v grlu, težka čreva, bolečine v prsih in druge bolezn. Mnogo zdravnikov ga priporoča in hvali v številnih priznalnih pismih. Mi sami vporabljam Fellerjev fluid, da dosežemo zdrav spanec, močne žive, jačje mišice in zdravo kroženje krvi, in ga moremo čim najtopleje priporočati. Pri lekarnarju E. V. Feller-ju v Stubici, Elsatrg št. 297, (Hrvatska) naročite 12 malih stekl. ali 6 dvojnih stekl. ali pa dve specialni stekl. za K 5 — pošt. prosto, 24 malih stekl. ali 12 dvojn. stekl. ali 4 specialne za 8 K 60 vin. prosto pošt., 60 malih ali 30 dvojn. ali 10 specialnih stekl. za K 20 — pošt. prosto. Pri želodčnih bolečinah, motenju v prebavi, lenivosti črev in zaprtju, služijo hitro in sigurno najboljše Fellerjeve odvajajoče rhabarbara-krogljice z znakmo „Elza-krogljice“, pospešujejo tek, lajšajo krče, provzročijo lahko odvaj. in zboljšajo kri in nimajo nikakih neprijetnih stranskih pojavov. 6 škat. pošlje pošt. prosto za K 4 — lekarnar E. V. Feller, Stubica Elsatrg št. 297, (Hrvatska). Ker je v prometu mnogo ničvrednih ponaredob, pazite vedno natančno na naslov. Samo pristni „Elza“-izdelki so bili že po celem svetu deležni visokih odlikovanj.

Madeže od piva spravimo iz obleke i. t. d. s toplo vodo, kjer smo raztopili benečansko milo. Zastarane madeže peremo s toplo vodo, kamor smo pridedjali malo salmijakovca. Iz pohištva jih spravimo z razredčenim salmijakovcem. Prav tako iz marmorja.

Madeže od masla spravimo iz platnenga belega, pavolnatega in volnenga blaga: Najprej namočimo z vodo, nato potegnemo parkrat preko madežev z gobo, namočeno v bencin ali terpentinovo olje. Nato pokrijemo madeže s pivnikom in vlečemo preko njega z vročim likalnikom. Nato operemo vse blago v topli žajfnici. — Iz svilenega blaga: Madeže pokrijemo s kašo iz žgane magnezije in eterja. Ko eter izhlapi (pozor na ogenj! Ne pri odprtem plamenu čistiti in sploh imeti z eterjem opravka!), okrtamo in ribamo še z mehkim kruhom.

Univerzalno milo zoper madeže: 1 kg mila iz palminega olja (Palmölseife) razrežemo na fine ostružke, jih raztopimo v malo vrele vode in pridenemo 100 g špirta in 60 g salmijakovca. Če vzamemo le $\frac{1}{2}$ kg mila, treba seveda le 50 g špirta in 30 g salmijakovca, i. t. d.

Mastne madeže z mehkih klobukov spravimo na sledeči način. Zmešamo 50 g salmijakovca, 50 g špirta in 15 g soli in tresemo toliko časa, da se sol raztopi. Potem pa drgnemo klobučevino s cunjico, namočeno v to raztopino, dokler ne izgine madež popolnoma. Klobučevino potem posušimo s čistim platnom. Nov lesk ji pa damo na ta način, da jo namažemo potem z raztopino voska »Carnauba« (Carnaubawachs) v razmerju 1 : 1000 v bencinu.

Mastne madeže iz parketnih podov spravimo tako: Najprej ribamo pod z lugom, peskom in vodo. Nato namažemo tla z raztopino klorovega apna v vodi (100 : 1000), nato pa še z zmesjo solne kisline in vode tudi v razmerju 100 : 1000. To pustimo stati par ur, nato krepke poribamo z vodo in peskom.

Vodo zoper madeže si vsaka gospodinja lahko sama napravi. Naj raztopi 30 g mila iz olivnega olja (Olivenölseife) v zmesi 30 g glicerina, 10 g salmijakovca, 30 g eterja (pozor na ogenj!) in 500 g vode. Mesto ki ga hoče osnažiti, naj podloži z blagom, raztopino pa naj maže po madežu z gobo, naj ga krepko drgne in končno oplakne z vodo.

Če se blago (kamgarn i. p.) začne od sedenja i. p. svetiti, odpravimo ta lesk na sledeči način. Najprej blago dobro izkrtačimo, nato napravimo zmes iz enakih delov špirta, vode in salmijakovca, namočimo v njej cunjico in drgnemo tista svetla mesta, nato držimo nekaj časa nad vročo vodno soparo.

Največji pijanci na svetu niso kakor bi kdo mislil, ki bere nemške časopise, Rusi (še Avstrijci smo pred njimi!) ampak najkulturnejši narod **francoski**. Če seštejemo vse alkoholične pijače, vidimo, da so Francozi prvi. Pri njih pride čistega alkohola na enega prebivalca **15 litrov 87 stotink**, potem pridejo sledeče države po vrsti: Belgija 12-58, Španska 12-05, Danska 10-87, Švica 10-73, Italija 10-30, Nemčija 9-25, Angleška 8-17, Avstrija 8-00, Holandska 6-80, Rusija 5-21, Švedska 4-43, Norveška 2-66. In pijančevanje se da zatreti s primerno **zakonodajo**. To je dokazala **Švedska**, ki je l. 1839 bila na čelu vseh držav z **22 litri** na prebivalca, sedaj pa je predzadnja s 4 litri.

Piva se popije na svetu 50 milijard litrov na leto, torej 100 milijard »vrčkov«. In sicer ga popijejo v »Združenih državah« Amerike 72 milijonov, na Nemškem 65 milijonov, na Angleškem 56 milijonov, na Francoskem in v Belgiji po 16 milijonov, na Ruskem 9 milijonov hektolitrov na leto. Drugih krajev (tudi naše Avstrije) knjiga, iz katere posnemamo, ne navaja.

Knjigarna L. Schwentner

v Ljubljani, Prešernova ulica št. 3

**Neobhodno potrebni
knjigi za slovenske
gospodinje!**

priporoča slovenskim gospodinjam sledeči knjigi:

Dobra gospodinja.

Spisala Minka Govekarjeva.

V tej knjigi najde s časom napredujoča gospodinja vse, česar potrebuje. Obsega navodila, po katerih je ženi in materi skrbeti za duševni in telesni blagor svoj, svojih otrok in svoje družine. Pisateljica označuje tudi stališče žene u perečem protialkoholskem vprašanju in že vpoštevata celo naše najnovejše gospodarsko vprašanje o prometu s tujci. Skratka: Gospodinja, ki se bo ravnala po tej knjigi, postane v resnici trdna opora naše narodnosti.

Cena elegantno vezani knjigi K 2-80, po pošti K 3-.

Dobra kuharica.

Spisala Minka Vasič-Govekarjeva.

Drugi, pomnoženi natis.

Obsega na 576 straneh 1327 receptov za pripravlanje najokusnejših jedi domače in tuje kuhe, ima 8 fino koloriranih tabel in je trdno in elegantno v platno vezana, zadošča torej zahtevam in potrebam tudi najfinejše kuharice.

Priznana najboljša kuharska knjiga.

Slovenke, kupujte jo in kuhajte po njenih navodilih, in ne bodete se kesale!

Cena K 6-—, po pošti K 6-55.

Slovenske ✨ **Skrbite**
gospodinje! **za dobro čtivo**
svoji rodbini!

*Naročite torej „Slovenski Ilustrovani Tednik“,
ki je najbolj zanimiv in zabaven slovenski časopis.
Izhaja v Ljubljani in stane četrtletno le 2 K.*

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Dejniška glavnica 8.000.000 K.

Stritarjeva ulica št. 2

Rezervni fondi okroglo 1.000.000 K.

Poslovalnica I. c. kr. avstrijske državne razredne loterije.

Podružnice v Splicetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju

Sprejema vloge na knjižice
in na tekoči račun ter jih obre-
stuje od dne vloge po čistih

4³/₄**0** %

Kupuje in prodaja srečke in
vrednostne papirje vseh vrst
po dnevnem kurzu.



Današnja moda zahteva

brezpogojno, da se
obleka zanesljivo in
: gladko zapenja. :

Koh-i-noor zaklopniki

so kar najbolj ploski in drže
pri vsakršnem gibanju telesa trdno; elastično pero omogo-
čuje, da se obleka lahko, toda nikdar sama ne odpenja.

Edino najvišja odlikovanja!

Dragocena darila!

≡ Špedicija in komisija ≡

„BALKAN“

Podružnica: Ljubljana, Dunaj. cesta 33
v „Prvem ljubljanskem javnem skladišču“.

Centrala v Trstu.

== Prevažanje blaga in pohištva. ==

Selitve s patent. selitvenimi vozovi

Skladišče. na vse strani. Zacarinanje.

Zmerne cene!

Točno in solidno!

Edina

**KOLINSKA
KAVINA
PRIMES**



ZNAK TOVARNE.

je

najokusnejši

in edino

pristni slovenski izdelek